

Sygn. akt IC 876/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2016r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Świerad

Protokolant : staż. Karolina Łukasik

Po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2016 r. w Nowym Sączu na rozprawie

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko Gminie M. Z.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. odstępuje od obciążania powódki kosztami przegranego postępowania sądowego w całości,

III. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

SSO Monika Świerad

Sygn. akt I C 876/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21.03.2016 roku

Pozwem inicjującym przedmiotowe postępowanie powódka M. W. domagała się zasądzenia od pozwanej Gminy M. Z. kwoty 559.844,21 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanej Gminy na rzecz powódki kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k.1-11).

Uzasadniając pozew powódka podniosła, że decyzją z dnia 12.04.1955 roku dokonano wywłaszczenia działek należących do M. C. (1) poprzedniczki prawnej powódki oznaczonych jako parcele gruntowe (...) o pow 306 mkw i (...) o pow 299 mkw objętych (...). Wywłaszczenie polegało na odjęciu własności na cele wnioskodawcy tj. Przedsiębiorstwa Handlu (...) w K.. Decyzją z dnia 15.09.1955 roku organ wywłaszczający orzekł o odszkodowaniu należnym spadkodawczyni za utracone prawo do gruntu, które jednak nie zostało jej wypłacone. W oparciu o korektę wykazu wywłaszczeniowego parcela l.kat (...) otrzymała oznaczenie l.kat (...) natomiast parcela l.kat (...) otrzymała oznaczenie (...). Przedsiębiorstwo Handlu (...) weszło w posiadanie gruntu lokalizując tam m.in. skład opału. Umową z dnia 8.02.1994 roku przedstawiciele Gminy (...) zawarli z przedstawicielami Gminnej Spółdzielni (...) umowę użytkowania wieczystego odnośnie dz. ewid (...) w Z., która obejmowała pierwotnie m.in. parcele katastralne (...) i (...). Poprzedni właściciel ani jego następcą prawnym nie byli zawiadamiani o możliwości złożenia wniosku w sprawie zwrotu nieruchomości. (...) w dniu 11.03.1992 roku zwróciła się do Gminy (...) z wnioskiem o oddanie jej w użytkowanie wieczyste nieruchomości przy ul. (...) jako dz. ewid nr 108 obr 6 o pow. 11.368 mkw. Z uzasadnienia wniosku wynikało, iż decyzją z dnia 20.03.1985 roku przekazano GS Samopomocy Chłopskiej przedmiotowy grunt w użytkowanie. Przedsiębiorstwo Handlu (...) zostało natomiast zlikwidowane w 1976 roku a działka przy ul.

(...) została przekazana Spółdzielni z budynkami, za które została uiszczona cena. Spółdzielnia bardzo zależało na szybkim rozstrzygnięciu sprawy, sam wniosek złożyła półtora roku przed wydaniem decyzji komunalizacyjnej. Materialnoprawną podstawę żądania ustanowienia użytkownika wieczystego Spółdzielnia określała na art. 2 ustawy z dnia 29.09.1990 roku stanowiącej nowelizację do ustawy o gospodarce nieruchomościami. Przepis ten przewidywał możliwość uwłaszczenia dla użytkowników gruntu, którzy posiadali go w dniu 5.12.1990 roku. Powódka podała, że wraz z siostrą Z. S. już w 2004 roku powzięły informację, że działka znajdująca się w użytkowaniu wieczystym (...) nr (...) jest przedmiotem najmu a później sprzedaży, która miała miejsce w dniu 11.06.2010 roku na rzecz spółki (...) sp. z o.o. Ta ostatnia Spółka wniosła o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, co ostatecznie uzyskała. Powódka podniosła również, że wraz z siostrą zainicjowały postępowanie dotyczące zwrotu wywłaszczonych nieruchomości nr (...), (...), (...) i (...) w dniu 14.04.2004 roku, postępowanie to trwało przeszło 10 lat. Zapadła w dniu 7.11.2014 roku prawomocna decyzja Wojewody (...) utrzymująca decyzję Starosty (...) odmawiającą zwrotu wywłaszczonej nieruchomości. Wedle uzasadnienia decyzji administracyjnej nie jest możliwy zwrot nieruchomości na podstawie art. 136 i 137 ugn, z uwagi na treść art. 136 i 229 ugn, ani bowiem Skarb Państwa ani Gmina nie były już we władaniu wywłaszczonych nieruchomości. W chwili obecnej sporna nieruchomość stanowi własność podmiotu prywatnego. Powódka korzystając z pomocy profesjonalnego pełnomocnika uznała, że zwrot spornych nieruchomości nie jest możliwy, nie da się bowiem przywrócić stanu sprzed 8.02.1994 roku bez naruszania praw osób trzecich, które chroni rękojmią dobrej wiary ksiąg wieczystych. Powódka powołując się na orzecznictwo podała, że umowa o użytkowanie wieczyste zawarta z naruszeniem przepisów 69 ugg i 47 ust 4 ugg nie czynią tej umowy nieważną, uzasadniają natomiast odpowiedzialność odszkodowawczą jednostki samorządu terytorialnego na zasadach ogólnych. Powódka dochodzi zatem od pozwanej Gminy odszkodowania za szkodę, wyrządzoną tym, że pozwana swoim bezprawnym działaniem doprowadziła do niemożności zwrotu wywłaszczonej części działki (...) odpowiadającej parcelom gruntowym (...) i (...). Zachowanie to polegało na niepoinformowaniu powódki zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w odpowiednim czasie o możliwości złożenia wniosku o zwrot przedmiotowej nieruchomości, co zamknęło jej drogę do odzyskania wywłaszczonego gruntu i rozrządzenia nim, wedle własnego uznania. Powódka powołała się na art. 47 ust 4 ugg, wedle którego nieruchomość wywłaszczona nie mogła być użyta na inne cele niż określone w decyzji o wywłaszczeniu, chyba, że nie mogła być zwrócona w trybie art. 69 ugg z braku zgody poprzedniego właściciela albo jego następcy. Nieruchomość wywłaszczona lub jej część podlega zwrotowi na rzecz poprzedniego właściciela lub jego następcy prawnego na jego wniosek, jeżeli stała się zbędna na cel określony w decyzji o wywłaszczeniu - art. 67 ust 1 ugg. Powódka podała, że z przepisów tych wynika obowiązek organu powiadomienia poprzedniego właściciela o możliwości złożenia wniosku. Sięga nawet dalej, gdyż organ ten powinien poczynić starania o ustalenie następców. Tylko uzyskanie odpowiedzi odmownej od osób uprawnionych dawało organowi możliwość rozporządzenia wywłaszczoną nieruchomością na inne cele niż w decyzji. Uchybienie temu obowiązkowi w tej sprawie ma istotne znaczenie, gdyż nie było żadnych przeszkód w ustaleniu następców prawnych po osobie wywłaszczonej, gdyż mieszkają w tej samej miejscowości. Dodatkowo od kwietnia 2004 roku toczyło się postępowanie o zwrot nieruchomości, o którym pozwana wiedziała. Powinna zatem podjąć wszelkie czynności, aby zabezpieczyć roszczenie powódki i umożliwić jej odzyskanie gruntu regulując stosunki umowne z użytkownikiem oraz nie doprowadzać do zbycia. Organy administracji tymczasem nie uczyniły nic, aby zawiadomić powódkę o możliwości złożenia wniosku o zwrot nieruchomości w odpowiednim czasie. W tej sytuacji pozwana ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą. W decyzji o wywłaszczeniu wskazano, że obejmuje ona własność na cele Przedsiębiorstwa Handlu (...) czyli na działalność tego przedsiębiorstwa związaną wykonywaniem ściśle określonych zadań publicznych. Zdaniem powódki do pierwszego naruszenia jej uprawnień zwrotu doszło w 1976 roku. Od 1.07.1976 roku w posiadaniu wywłaszczonego terenu znajdował się nie podmiot wskazany w decyzji wywłaszczeniowej ale Gminna Spółdzielnia (...) z przeznaczeniem na jej statutowe cele związane z prowadzoną działalnością gospodarczą. Decyzja z 1955 roku nie określała przedmiotowo celu wywłaszczenia, ale przypisała go do konkretnego podmiotu. Oddanie nieruchomości zupełnie innemu podmiotowi gospodarczemu o innym przedmiocie działalności stanowiło wykorzystanie gruntu niezgodnie z celem określonym w decyzji o wywłaszczeniu. Nieruchomość odjęta matce powódki stała się zbędna dla celów wywłaszczenia. Do bezprawnego i zawinionego działania pozwanej doszło z chwilą oddania przedmiotowych gruntów w użytkowanie wieczyste (...). Ówczesny właściciel utracił bowiem wtedy przysługujące mu władztwo nad rzeczą. Powódka ani jej siostra w trakcie tego postępowania administracyjnego nie zostały zawiadomione o możliwości złożenia wniosku i zwrotu nieruchomości. To właśnie po złożeniu wniosku przez Spółdzielnię zaktualizował

się ostatecznie po stronie pozwanej obowiązek poinformowania poprzedniego właściciela względnie jego następcy. Ponadto dopiero w dniu 18.06.1993 roku została wydana decyzja komunalizacja, a co za tym idzie Gmina nie powinna w ogóle wcześniej procedować w sprawie dotyczącej gruntu nie stanowiącego jej własności. Umowa o oddanie w użytkowanie wieczyste nie zawierała zastrzeżenia co do sposobu korzystania z nieruchomości, czy też jego przeznaczenia. Po wpisaniu tego prawa do KW spółdzielnia wykorzystywała nieruchomość na dowolny cel wedle własnego uznania. W wyniku zaniedbania pozwanej powódka poniosła wymierną szkodę majątkową, która jest równa wartości wywłaszczonej nieruchomości odpowiadającej parcelom katastralnym o pow. 606 mkw, co po przeliczeniu 1 mkw przez kwotę 684,58 zł/mkw ustalonej przez M. M. w operacie szacunkowym dla wyceny prawa własności i użytkowania działek, daje 414.170,90 zł. Powódka dochodziła też utraconych korzyści równych wartości czynszu dzierżawnego, który mogłaby uzyskać w sytuacji, gdyby została w odpowiednim czasie zawiadomiona przez pozwaną i w konsekwencji odzyskała nieruchomość. Powódka liczy utracone korzyści w okresie od 5.09.1994 data konstituowanego wpisu do KW (...).11.2014 - ostateczna decyzja o braku zwrotu nieruchomości na kwotę 219.615 zł. Powódka powołując się na wyrok SN z dnia 29.05.2014 roku V CSK 384/13 podała, że roszczenie to nie jest przedawnione. Bieg terminu jego przedawnienia rozpoczyna się z dniem wydania ostatecznej decyzji gminy odmawiającej zwrotu nieruchomości.

W odpowiedzi na pozew stron pozwana wniosła o oddalenie powództwa jako bezzasadnego z ostrożności procesowej podniosła zarzut przedawnienia dochodzonych pozwem roszczeń i ich oddalenie oraz zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (k.319-324).

Pozwana przyznała, że za wywłaszczone grunty poprzednicze prawnej powódki przyznano odszkodowanie, którego z niewiadomych przyczyn matka powódki nie pobrała, mimo, iż przysługiwało jej takie roszczenie. W ocenie pozwanej bezspornym, nie kwestionowanym przez powódkę jest fakt, iż wywłaszczone orzeczeniem z dnia 12 kwietnia 1955 r. na rzecz (...) Przedsiębiorstwa Handlu (...) w K. nieruchomości objęte niniejszym pozwem pozostawały w jego użytkowaniu do momentu likwidacji przedsiębiorstwa, tj. do dnia 1 lipca 1976 r. Do tego czasu Przedsiębiorstwo realizowało działalność zgodną z celem wywłaszczenia, a zatem cel wywłaszczenia został osiągnięty. Nie może być zatem mowy o zbędności nieruchomości w rozumieniu art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (j.t. Dz.U. 1991.30.127 z późn. zm.). Jak bowiem wynika z ugruntowanego orzecznictwa, jeśli nieruchomość została wykorzystana na cel określony w decyzji wywłaszczeniowej, to wygasła przysługująca byłemu właścicielowi ekspektatywa prawa żądania jej zwrotu i w ten sposób ostatecznie ustała więź prawna pomiędzy poprzednim właścicielem a Skarbem Państwa - czy jednostką samorządu terytorialnego, który odtąd mógł korzystać z tej nieruchomości i rozporządzać nią bez jakichkolwiek ograniczeń, mających swe źródło w wywłaszczeniowej drodze nabycia nieruchomości (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 grudnia 2006 r. I OSK 193/06). Zdaniem pozwanej nie sposób zgodzić się z twierdzeniem powódki, że nieruchomość stała się zbędna na cel wywłaszczenia poprzez przekazanie użytkowania przedmiotowego gruntu na rzecz innego podmiotu. Przekazanie to było wynikiem zmian wprowadzonych Uchwałą Rady Ministrów nr 102/76 z dnia 21 maja 1976 r. w sprawie zmian organizacyjnych handlu wewnętrznego oraz zgodnie z Zarządzeniem nr 31 Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług z dnia 8 czerwca 1976 r. w sprawie zniesienia Przedsiębiorstw Handlu (...). Sam fakt, że w miejsce jednego podmiotu gospodarczego na skutek zmian przepisów prawa wchodzi inny podmiot gospodarczy, nie skutkuje brakiem realizacji celu wywłaszczenia. Gdyby o zbędności orzekać wyłącznie przez pryzmat zakresu inwestycji określonego w decyzji o wywłaszczeniu czy w decyzji lokalizacji inwestycji, wówczas jakakolwiek nowa inwestycja o nieco odmiennym charakterze na nieruchomości wywłaszczonej byłaby wykluczona. To ograniczałoby często prawidłowe zagospodarowanie terenu. Zbędność należy więc ocenić przez pryzmat charakteru inwestycji, z powodu której doszło do wywłaszczenia, i charakteru inwestycji, która ma być zrealizowana lub została zrealizowana zamiast zamierzonej lub też obok niej. W niniejszej sprawie w orzeczeniu wywłaszczeniowym nie wskazano wprost celu wywłaszczenia, lecz odesłano do celów realizowanych przez (...) Przedsiębiorstwo Handlu (...) w K.. Jak sama nazwa wskazuje przedsiębiorstwo to zajmowało się handlem opalem, a wywłaszczone poprzednicze prawnej powódki nieruchomości zajęto zgodnie z celem wywłaszczenia na cele składowe, handlowe, na gruncie tym urządzono bowiem skład opału, który był jedynym miejscem w Z., gdzie składowano i sprzedawano węgiel i koks. Na wywłaszczonej terenie w 1956 r. wybudowano urządzenia techniczne i budynki. Cel wywłaszczenia

pokrywa się z przeznaczeniem owego gruntu w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Wojewódzkiej Rady Narodowej w K. nr 9 z 30.06.1967 r. , gdzie tereny objęte pozwem przeznaczone były w szczególności na skład (...). Nie zachodzi tym samym wobec zrealizowania celu wywłaszczenia okoliczność zaniedbania obowiązku poinformowania poprzedniego właściciela o możliwości złożenia wniosku o zwrot nieruchomości wobec wszczęcia postępowania o ustanowienie użytkownika wieczystego na rzecz użytkownika gruntu. Pozwana zaznaczyła również, że powódka nie przedłożyła żadnego dowodu, wskazującego na rzekomą bezczynność organu w zakresie nie poinformowania jej o ustanowieniu na nieruchomości odpowiadającej działce ewid. nr 108/1 obręb 6 Z. użytkownika wieczystego, w szczególności żadnego orzeczenia w tym zakresie. W myśl tego przepisu Spółdzielni, a także związkowi spółdzielczemu, które w dniu 5 grudnia 1990 r. były użytkownikami gruntu, o którym mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127, Nr 103, poz. 446 i Nr 107, poz. 464), stanowiącego własność Skarbu Państwa lub gminy, przysługuje roszczenie o ustanowienie użytkownika wieczystego gruntu oraz o przeniesienie własności znajdujących się na nim budynków i innych urządzeń oraz lokali." Zawarcie umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste następowało bez przetargu (ust. 2). To z kolei prowadzi do wniosku, że skoro spółdzielnia miała roszczenie o ustanowienie prawa wieczystego użytkownika to tym samym pierwotni właściciele wywłaszczonej nieruchomości lub ich spadkobiercy nie mogli korzystać z prawa pierwszeństwa. Roszczenie to mało charakter cywilnoprawny, a jego realizacja następowała poprzez zawarcie umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste (art. 2c ust. 1 i 2 ustawy). Odmowa realizacji tego roszczenia w odniesieniu do spółdzielni, które w dniu 5 grudnia 1990 r. były użytkownikami gruntu, upoważniała spółdzielnię wyłącznie do wytoczenia powództwa przed sądem powszechnym na podstawie art. 64 k.c. Ustanowienie prawa użytkownika wieczystego gruntu i przeniesienie własności znajdujących się na tym gruncie budynków mogła nastąpić tylko w drodze umowy cywilnoprawnej zawartej w formie aktu notarialnego. Zawarcie takiej umowy nie było poprzedzone decyzją administracyjną i nie podlegało kontroli organów administracji na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (por. wyrok NSA z dn. 5 listopada 1998 r. I SA 950/98, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20 lutego 2007 r. I ACA 1044/06). Uwłaszczenie spółdzielni, dokonane w umowie na podstawie art. 2c ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464 ze zm.), nie może być uznane za sprzeczne z art. 21 Konstytucji, gdyż nabyte tą drogą uprawnienia przez spółdzielnię korzystają z konstytucyjnie zagwarantowanej ochrony prawa własności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2008 r. II CSK 665/07). W związku z powyższym nie zachodziły przesłanki do zawiadamiania poprzednich właścicieli o fakcie wszczęcia postępowania o ustanowienie prawa użytkownika wieczystego na rzecz użytkownika gruntu, ponieważ takie zawiadomienie i tak nie rodziłoby po stronie poprzednich właścicieli uprawnienia do jego nabycia w drodze pierwszeństwa, tym bardziej, iż cel wywłaszczenia przed ustanowieniem użytkownika wieczystego w stosunku do przedmiotowych gruntów został zrealizowany, a tym samym odpadła przesłanka zwrotu nieruchomości. Wobec nie wykazania szkody oraz adekwatnego związku przyczynowego przez powódkę pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

W piśmie z dnia 2.10.2015 roku (k.342-344) powódka podniosła, że nie wie czy istniała rzeczywista podstawa prawna do przejęcia gruntu przez GS (...), zwłaszcza że dopiero decyzją Naczelnika Miasta Z. i Gminy (...) z dnia 20 marca 1985r. Spółdzielnia ta uzyskała użytkowanie działki (...) na czas nieokreślony. Postępowanie wszczęte zostało na wniosek GS (...). Można zatem wnioskować, że wcześniej tj. od 1976r. do 1985r. spółdzielnia ta nie dysponowała skutecznym tytułem prawnym do tej nieruchomości. Wywłaszczenie nieruchomości na cele (...) Przedsiębiorstwa (...) w K. rzeczywiście nastąpiło w dniu 12 kwietnia 1955r. według powódki wątpliwy pozostaje okres, przez który przedsiębiorstwo to miało być w posiadaniu tego gruntu. Z zaświadczenia przedłożonego przez pozwaną, a sporządzonego na wniosek powódki w styczniu 1983r., wynika, że parcele katastralne nr (...) i (...) zajmowały przedsiębiorstwa państwowe od 1965r. Co za tym idzie przez 10 lat szeroko rozumiany cel wywłaszczenia nie był w ogóle realizowany. Cel ten został w decyzji określony ogólnie i podmiotowo - „na cele (...) Przedsiębiorstwa Handlu (...) w K. ul. (...)”. Nieruchomość zatem powinna być wykorzystywana przez ten właśnie podmiot. Tymczasem z dokumentów przedstawionych przez stronę pozwaną wynika, iż na dzień 5 marca 1971r. budynki miały należeć do Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Handlu (...) w Z., ul. (...), który stanowi inny podmiot od tego wskazanego w decyzji. Następnie zaś (...) Przedsiębiorstwo Handlu (...) zostało całkowicie zlikwidowane i odpadł cel określony w

decyzji wywłaszczeniowej. Powódka nie zgodziła się z interpretacją przepisów, która sankcjonowałaby wszelkie zmiany posiadaczy wywłaszczonego gruntu, byleby ich działalność mieściła się w szeroko pojętym handlu i składowaniu. Wywłaszczenie stanowi najgłębszą ingerencję państwa w prawo własności. Musi być traktowane restrykcyjnie. W tej sytuacji dalsze swobodne działania organów sprzeczne z celem określonym w decyzji narusza wynikające z konstytucyjnie chronionego prawa własności. Nie można przy tym tłumaczyć zaniedbań organów i zmiany celu wywłaszczenia wprowadzanymi uchwałami. Ponadto przekazanie władania Gminnej Spółdzielni (...), która ma i miała zgoła inne i o wiele szersze statutowe zadania niż (...) Przedsiębiorstwo Handlu (...), potwierdza fakt, iż dokonano niedozwolonego zagospodarowania terenu tj. niezgodnego z celem inwestycji, na jaką nastąpiło wywłaszczenie. Nie wynika przy tym jednoznacznie z dokumentacji przedstawionej przez pozwaną, aby budynki opisane w dokumencie z dnia 5 marca 1971r. były rzeczywiście wybudowane przez wnioskującego o wywłaszczenie i to w dacie 1956. Data wskazana w tym dokumencie została poprawiona i nie wiadomo czy chodzi o rok 1956 czy 1966. W kontekście zaświadczenia ze stycznia 1983r. należałoby przyjąć, że raczej jest to rok 1966, albowiem (...) Przedsiębiorstwo Handlu (...) zajęło grunt dopiero w roku 1965. Według powódki to, że w planie zagospodarowania terenu z 1967 i 1974 roku określono sposób wykorzystania terenu jako składowy i magazynowy nie świadczy o tym, że cel wywłaszczenia został osiągnięty lub też nieruchomości nie stała się zbędna na cele określone w decyzji wywłaszczeniowej. Z przedłożonych planów wynika, że „Istniejącą zabudowę przeznacza się do likwidacji bez prawa utrwalania substancji”. Pozwana przyznaje, że ta część miasta Z. w toku rozwoju aglomeracji stała się „centrum przemysłowym”, jednak nie ma to znaczenia dla określenia, czy wywłaszczony teren stał się zbędny dla celu określonego w decyzji. Powódka zaznaczyła, że odmówiono jej zwrotu wywłaszczonej nieruchomości nie z powodu braku po temu przesłanek, a z uwagi na treść art.229 ugn, z którego wynika, że „roszczenie, o którym mowa w art.136 ust.3, nie przysługuje, jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nieruchomość została sprzedana albo ustanowiono na niej prawo użytkowania wieczystego na rzecz osoby trzeciej i prawo to zostało ujawnione w księdze wieczystej.” Gdyby nie przekazano wywłaszczonej nieruchomości w użytkowanie wieczyste, a następnie nie przekształcono tego prawa we własność, powódka odzyskałaby własność wywłaszczonego gruntu. Powódka powinna była zostać zawiadomiona o możliwości złożenia wniosku o zwrot nieruchomości. Na żadnym etapie post. administracyjnego nie próbowano nawet skontaktować się z powódką. Podobnie zachowano się w 1992r. po złożeniu wniosku przez (...) Chłopską. Powódka zaznaczyła też, że całą dokumentację z postępowania dotyczącego użytkowania wieczystego, którą otrzymała od pozwanej załączyła do sprawy, próżno jednak szukać tam pisma skierowanego do powódki.

W piśmie z dnia 29.10.2015 rok (347-349) powódka podała, że dochodzi zapłaty odszkodowania w zakresie tak *damnum emergens* jak i *lucrum cessans* w związku z działaniem (zaniechaniem) pozwanej polegającym w szczególności na tym, że pozwana nie poinformowała jej jako następcy prawnego M. C. (1) o możliwości złożenia wniosku o zwrot przedmiotowej nieruchomości. Pozwana na żadnym etapie postępowania administracyjnego dotyczącego oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste nie próbowała nawet uzyskać od osób uprawnionych do zwrotu oświadczenia co do zgody na takie przeznaczenie wywłaszczonego gruntu, który nie mógł być uznany za zgodny z celem wywłaszczenia. Art. 417 kc reguluje ogólne przesłanki odpowiedzialności deliktowej. Bezprawne działanie pozwanej wynika z naruszenia obowiązku określonego w art.47 ust.4 w zw. z art.69 ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości z dnia 29 kwietnia 1985r. W ocenie powódki nie ma żadnej wątpliwości, że wywłaszczona nieruchomość została użyta na cel inny niż określony w decyzji o wywłaszczeniu. Stała się ona zbędna na te cele, o czym świadczy finalne oddanie gruntu Gminnej Spółdzielni (...) bez żadnego ograniczenia co do sposobu wykorzystania nieruchomości. Pozwana najpóźniej w trakcie rozpoznawania wniosku rzeczonyj spółdzielni powinna była zwrócić się do poprzedniego właściciela lub jego następców prawnych, aby ci wyrazili na to zgodę lub też złożyli stosowny wniosek o zwrot. Przesłanki do zwrotu określone w art.69 ust.1 ugg były wówczas spełnione. Jeśli pozwana zamierzała przeznaczyć wywłaszczoną nieruchomość na inne cele związane z działalnością podmiotu zupełnie innego niż określonego w decyzji wywłaszczeniowej i zajmującego się szeroko pojętą działalnością gospodarczą, to powinna koniecznie uzyskać zgodę powódki i jej siostry niezależnie od tego w jakim trybie następowało „uwłaszczenie”. Fakt zmiany przeznaczenia gruntu obliłował pozwaną w pierwszym rzędzie do ochrony słusznych i prawnie chronionych uprawnień poprzedniego właściciela i jego następców. Obecnie odpowiedzialność organu w związku z wykonywaniem władzy publicznej regulują art.417-421 kc.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 12.04.1955 roku Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w K. na podstawie art. 1,10 i 21 dekretu z dnia 26.04.1949 o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych wywłaszczyło na cele (...) Przedsiębiorstwa Handlu (...) w K. m.in. l.kat (...) o pow. 306 mkw i (...) o pow. 299 mkw obj (...) własności M. C. (1).

(dowód: orzeczenie o wywłaszczeniu nieruchomości z dnia 12.04.1955 r. k. 16-17)

Powódka M. C. (2) (po mężu W.) jest spadkobiercą po zmarłej w dniu 21.10.1967 roku M. C. (1) w 53/60 części zgodnie z postanowieniem Sądu Powiatowego w Z. z dnia 20.05.1969 roku do sygn. I Ns 1183/68 i Sądu Wojewódzkiego w Krakowie z dnia 21.08.1969 roku do sygn. III Cr 1395/69, w 7/60 części spadkobiercą po zmarłej jest Z. S..

(dowód: postanowienie SP o stwierdzeniu nabycia spadku i postanowienie Sądu Wojewódzkiego do sygn. III Cr 1395.69 k. 14, kserokopia skróconego aktu małżeństwa k. 15)

Decyzją z dnia 15.09.1955 roku Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w K. przyznało M. C. (1) odszkodowanie w kwocie 376,06 zł za wywłaszczenie nieruchomości w Z. objęte (...) o pow. 605 mkw.

(dowód: decyzja z dnia 15.09.1955 roku k. 18)

Odszkodowania poprzednik prawny powódki nie otrzymał. Okoliczność tą pozwana przyznała (k. 321).

(okoliczność niesporna)

W oparciu o korektę wykazu wywłaszczeniowego, przyjętą do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w Z. w dniu 19 listopada 1975r. pod numerem ewid. (...), ustalono, iż nastąpiła zmiana mianowników parcel gruntowych objętych wywłaszczeniem na terenie Z., w tym m. in. parcel wywłaszczonych orzeczeniem wywłaszczeniowym z dnia 12 kwietnia 1955r. znak: L. S.a. (...)(...) Stosownie do w/w korekty wykazu wywłaszczeniowego parcela gruntowa l. kat. (...) - otrzymała nowe oznaczenie (...) gm. kat. Z., natomiast parcela gruntowa l. kat. (...) gm. kat. Z. - otrzymała nowe oznaczenia (...) gm. kat. Z..

Zgodnie z zapisami działu I księgi wieczystej (...), działka ewid. (...) Z., podzieliła się na działki ewid. (...) Z.. Decyzją z dnia 12 kwietnia 2010r. Nr WG-II- (...) Burmistrz Miasta Z. zatwierdził podział działki ewid. (...) Z. na działki (...) Z. o pow. 0,7283 ha o (...) Z., o pow. 0,3524 ha. Zgodnie z operatem pomiarowym (identyfikacja p. gr. l. kat. (...), (...), (...)), sporządzonym przez geodetę uprawnionego mgr inż. M. S., przyjętym do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w Z. w dniu 12 lipca 2010r. pod numerem ewid. (...), parcele gruntowe l. kat (...) i (...) stanowią część działki ewid. (...) Z..

W KW nr (...) prowadzonej przez SR w Zakopanem dla nieruchomości ozn. jako dz. ewid (...) Z. w dniu 5.09.1994 roku nastąpiło ujawnienie prawa użytkowania wieczystego przysługującego Gminnej Spółdzielni (...) w Z..

(dowód: kserokopia operatu pomiarowego mgr inż. M. S. k. 19-28, korekta planu podziału k. 29-32, kartoteka wykazu wywłaszczonego k. 33-36, wykaz zmian parcel k. 37-39, kserokopia KW (...) k. 40-50, decyzja z dnia 12.04.2010 k. 51, zawiadomienie Starostwa Powiatowego w Z. z dnia 27.08.2010r. k. 52, wykaz wywłaszczeniowy - korekta wraz z mapą k. 53-56, korekta wykazu wywłaszczeniowego k. 57, mapa do celów prawnych k. 359, opinia techniczna k.360, wyrys mapy ewidencyjnej k. 361, wydruki internetowe k. 361-362, mapa do celów prawnych k. 359, opinia techniczna k. 360, wyrys z mapy ewidencyjnej k. 360a, wydruk z zrzutu ekranu zamieszczony na stronie Urzędu Miasta Z. k. 361, wydruk z zrzutu ekranu z portalu google k. 362, wyrys z mapy katastralnej k. 393, dokumentacja fotograficzna k. 399-401)

Na wywłaszczonych nieruchomościach poł. w Z. przy ul. (...) Przedsiębiorstwo Handlu (...) wzniosło budynek administracyjny gospodarczy o kubaturze 314 mkw, budynek magazynowy o kubaturze 196 mkw, budynek

magazynowy o pow 136 mkw, barak z blachy falistej, bocznicę kolejową o długości 343 mb, nawierzchnię drogi, ogrodzenie, wagę wozowo-samochodową przy budynku. Obiekty te wybudowano w 1956 roku.

(dowód: opis budynków z dnia 5.03.1971 roku k.326)

W związku z Uchwałą Rady Ministrów nr 102/76 z dnia 21 maja 1976 r. w sprawie zmian organizacyjnych handlu wewnętrznego oraz zgodnie z Zarządzeniem nr 31 Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług z dnia 8 czerwca 1976 r. w sprawie zniesienia Przedsiębiorstw Handlu (...) z dniem 1 lipca 1976 r. zlikwidowano to przedsiębiorstwo a Skład (...) w Z. przy ul. (...) został z tym dniem przekazany Gminnej Spółdzielni (...) w Z.. Przekazanie składników majątkowych odbyło się odpłatnie.

(dowód: pismo z dnia 15.04.1992 roku k.64, pismo z dnia 3.11.1993 roku k. 80, umowa sprzedaży węgla k. 384a – 386, pismo z dnia 30.07.1987r. k. 387, pismo z dnia 30.06.1993r. k. 388, decyzje z dnia 6.02.1987r. k. 389390, z dnia 30.07.1987r. k. 391-392, karta inwentaryzacyjna k. 395)

Decyzją Naczelnika Miasta Z. i Gminy (...) z dnia 20 marca 1985 r. znak: WG- (...) (...) na wniosek Gminnej Spółdzielni (...) teren państwowy stanowiący działkę ewid. 108 obręb 6 został jej przekazany w użytkowanie na czas nieokreślony.

(dowód: pismo z dnia 15.04.1992 roku k.64, pismo z dnia 3.11.1993 roku k. 80)

W dniu 3.09.1992 (...) w Z. złożyła wniosek o oddanie w użytkowanie wieczyste dz. ewid (...) obr (...) o pow. 11.368 mkw. Przed datą 20.03.1985 roku tj. przekazania (...) tego terenu w użytkowanie nieruchomości, GS wykorzystywał ją jako Skład (...). Do czasu wystąpienia z wnioskiem o oddanie w użytkowanie wieczyste Spółdzielnia (...) nie dokonywała zmiany tego przeznaczenia

(dowód: wniosek z dnia 9.03.1992 roku k. 61, pismo z dnia 16.11.1993 roku k. 76, kserokopia akt postępowania administracyjnego WG-I- (...) -11/94 k. 59-125)

Decyzją Urzędu Wojewódzkiego w N. z dnia 18 czerwca 1993 r. znak: (...) .III.7220/kom/4/398/92 stwierdzono nabycie z mocy prawa własności nieruchomości stanowiącej działkę ewid. 108 obręb 6 w Z. przez Gminę M. Z.. Dalej decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w N. z dnia 27 września 1993 r. znak: GG.II- (...) -I 129/93 orzeczono o zwrocie działki ewid. nr 108/2 obręb 6 (wydzielonej z działki ewid. 108). W uzasadnieniu przedmiotowej decyzji wskazano, iż zwrócona nieruchomość oddzielona jest od działki ewid. nr (...) - obecnie działki ewid. nr (...) Z..

(dowód: decyzja Urzędu Wojewódzkiego w N. z dnia 18.06.1993r. k. 60, 394, decyzja z dnia 27.09.1993 roku k. 328-329, karta inwentaryzacyjna k. 395)

Według wyceny ze stycznia 1994 roku A. D. i maja 1991r. S. K. działka ewid (...) obj KW (...) posiada kształt wydłużonego wieloboku. Jest ogrodzona płotem z siatki ocynkowanej na żelbetonowych zbrojonych w ziemi słupkach. Usytuowana jest w centrum Z. w odległości około 0,5 km od dworców (...) i (...) od zachodu przylegała do ul. (...). Na działce usytuowany był budynek administracyjny GS oraz urządzony skład opału wyposażony w wiaty, rampy, wagę samochodową, dwie wagi wozowe, tory kolejowe, rampy wyładownicze, plac składowania koksu.

(dowód: operat szacunkowy A.D. k. 86-92,376-381 operat szacunkowy S. K. ze stycznia 1994 roku k. 108-111 i z maja 1991r. k. 382-384, pismo z dnia 3.02.1994 roku k. 114-115)

Według protokołu z dnia 2.02.1994 roku dotyczącego oddania w użytkowanie wieczyste w drodze bezprzetargowej gruntu stanowiącego własność Gminy (...) obj KW (...) stanowiącego dz. (...) o pow. 11.284 mkw oraz przeniesienia znajdujących się na nim budynków i innych urządzeń budowlanych na działce tej znajdował się budynek administracyjny wraz z bocznicą kolejową, składem opału wyposażonym w wiaty, rampy wyładownicze i wagę samochodową.

(dowód: protokół z dnia 2.02.1994 roku k. 120-122)

Umową z dnia 8.02.1994 roku przedstawiciele Gminy (...) zawarli z przedstawicielami Gminnej Spółdzielni (...) umowę użytkowania wieczystego odnośnie dz. ewid (...) w Z. obj KW (...) na okres 99 lat i przenieśli nieodpłatnie na (...) własność budynku administracyjnego i innych urządzeń na przedmiotowej działce. Skład opału był częścią składową działki.

(dowód: kserokopia wypisu aktu notarialnego z dnia 8.02.1994 roku k. 123-124, operat pomiarowy inż. m . S. k.119)

Umową w formie aktów notarialnych z dnia 11 czerwca 2010 r. i 16 czerwca 2011 r. Gminna Spółdzielnia (...) zbyła prawo użytkowania wieczystego do działek ewid. (...) na rzecz (...) sp. z o.o. wraz z własnością budynku usługowo handlowego stanowiącego odrębną nieruchomość za 1.501.224 zł.

(dowód: kserokopia wypisu aktu notarialnego z dnia 11.06.2011 r. k. 205-212, kserokopia wypisu aktu notarialnego z dnia 16.06.2011 roku k. 213-221, odpisy KW k. 222-233)

Decyzją z dnia 13.04.2012 roku Burmistrz Miasta Z. przekształcił prawo użytkowania wieczystego dz. ewid (...) o pow 0,6280 obj KW (...) w prawo własności (...) sp. z o.o. odpłatnie za 763.101,50 zł po bonifikacie.

(dowód: decyzja z dnia 13.04.2012 roku k. 129-130)

(...) położone w Z. C. w obr (...)o nr kat (...) oraz (...) od 1965 roku zajmowały przedsiębiorstwa Państwowe. Tereny objęte pozwem w miejscowym planie ogólnego zagospodarowania przestrzennego dla miasta Z. 1972-1990 te przeznaczone były na skład (...) - „tereny przemysłowo - składowe, adaptacja istniejących zakładów, możliwość powiększenia terenów (...) i lokalizacja dalszych o strefie ochronnej nieprzekraczającej 50 m". Skład opałowy węgla funkcjonował co najmniej od lat 1955-1956 roku nieprzerwanie przez wiele lat. Był to jedyny skład opału na terenie Z.. Od wejścia przy ul. (...) po prawej stronie stał budynek administracyjny oraz waga wozowa, w dalszej części stały wiaty stalowe i blaszane budowane z upływem lat. Teren był ogrodzony i utwardzony trelinką. Początkowo skład ten prowadziło Przedsiębiorstwo Państwowe, a później od 1976 (...), mimo że prawo użytkowania uzyskało w 1985 roku. Przedsiębiorstwo Handlu (...) prowadziło też sprzedaż materiałów budowlanych takich jak cement, wapno, cegła od lat 60-tych, lecz na niewielką skalę. Główny cel handlowy stanowił skład opału. W sposób podobny handel prowadził (...). Po sprzedaży przez (...) spornego gruntu (...) sp. z o.o. zorganizowano tam skład materiałów budowlanych. (...) na pozostałej zachowanej części dalej prowadzi skład opału węgla.

(dowód: zaświadczenie k. 327, miejscowy plan ogólnego zagospodarowania przestrzennego dla miasta Z. 1972-1990 k. 330-337, zdjęcia satelitarne k. 353, zeznania świadka J. P. k. 356 0:45:09, zeznania świadka E. D. (1) k. 356 0:54:23, zeznania świadka J. M. k. 356 0:58:54, zeznania świadka J. F. k. 356 1:10:48, zeznania świadka J. K. k. 356/2 1:21:52)

W latach 2004-2014 - Starosta (...) prowadził postępowanie administracyjne w sprawie zwrotu nieruchomości wywłaszczonej, zakończone ostateczną decyzją Wojewody (...) z dnia 7 listopada 2014 r. znak: WS-VI. (...).3.70.2014.BK o odmowie zwrotu nieruchomości stanowiącej część aktualnej działki ewid. (...).

Wnioskiem złożonym w dniu 14 kwietnia 2004r. do Starostwa Powiatowego w Z. M. W. wystąpiła o zwrot nieruchomości, oznaczonej jako "działki (...)". Motywując swój wniosek M. W. podkreśliła, iż: „Za czasów bierutowskich zabrali naszej mamie pole na skład opałowy bezprawnie i wpisali do ksiąg wieczystych...” Pismem z dnia 24 maja 2004r. Z. S. przyłączyła się do wniosku złożonego przez M. W. o zwrot przedmiotowej nieruchomości.

Wojewoda (...) w piśmie z dn 18.12.2008 roku stwierdził, że Starosta (...) pozostawał w bezczynności. Wyrokiem z dnia 16.04.2009 II SAB/Kr 16/09 Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. zobowiązał Starostę (...) do wydania decyzji w terminie miesiąca, stwierdzając dopuszczenie się przez niego zwłoki w załatwieniu sprawy.

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2009r. Nr GG.I. (...) Starosta (...) orzekł o odmowie zwrotu przedmiotowej nieruchomości na rzecz Z. S. oraz M. W.. Starosta stwierdził, że nieruchomości oznaczone jako dz. ewid 108/4 odpowiadająca dawnym p.gr l.kat (...) i (...) nie przysługuje status nieruchomości wywłaszczonej, bo M. C. (1) dalej figuruje jako właściciel

w (...). Natomiast w stosunku do pgr (...) i (...) z uwagi na zapis w KW (...) i art. 229 ugn nie przysługuje zwrot nieruchomości

Decyzją z dnia 7 grudnia 2009r. Nr SN.VI.AE. (...) -1-203-09 Wojewoda (...) uchylił w/w decyzję Starosty (...) z dnia 13 sierpnia 2009r. Nr GG.I. (...) i przekazał sprawę organowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Decyzją z dnia 20 września 2010r. Nr GG.I. (...) Starosta (...) orzekł o odmowie zwrotu nieruchomości, oznaczonej jako parcele gruntowe l. kat. (...) i l. kat (...) gm. kat. Z., odpowiadające części działki ewid. (...) Z., oraz jako parcele gruntowe l. kat. (...) i (...) gm. kat. Z., odpowiadające części działki ewid. 492/14 obr. 6 Z. i części działki ewid. 492/7 obr. 6 Z. na rzecz wnioskodawczyń.

Decyzją z dnia 21 lutego 2011r. Nr WS.VI.PC. (...) -1-104-10 Wojewoda (...) utrzymał w mocy w/w decyzję Starosty (...) z dnia 20.09.2010 roku nr GG.I. (...) w części dotyczącej odmowy zwrotu parcel gruntowych l. kat (...) i (...) gm. kat. Z., odpowiadających części działki ewid. (...) Z. i części działki ewid.(...) Z., uchylając jednocześnie w/w decyzję Starosty (...) z dnia 20 września 2010 r. Nr GG.I. (...), w części dotyczącej odmowy zwrotu parcel gruntowych l. kat. (...) i (...) gm. kat. Z., odpowiadających części działki ewid. (...) Z. i przekazując w tym zakresie sprawę do ponownego rozpoznania organowi I- instancji. Organ administracji stwierdził błąd proceduralny z uwagi na zmianę właściciela, którego nie objęło postępowanie administracyjne.

Decyzją z dnia 1 czerwca 2011r. Nr GG.I. (...), Starosta (...) orzekł o odmowie zwrotu nieruchomości, oznaczonej jako parcele gruntowe l. kat. (...) i l. kat (...) gm. kat. Z., odpowiadające części działki ewid. (...) Z. na rzecz wnioskodawczyń.

Decyzją z dnia 24 listopada 2011 r. Nr WS.VI.AE. (...) -3-131-11, Wojewoda (...) utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję z dnia 1 czerwca 2011r. Nr GG.I. (...).

Wyrokiem z dnia 26 marca 2012r. Sygn. akt. II SA/kr 111/12, Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. uchylił zaskarżoną decyzję Wojewody (...) z dnia 24 listopada 2011 r. Nr WS.VI.AE. (...) -3-131-11, oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji, gdyż organy administracji nie rozpoznały zarzutu nieważności umowy użytkowania wieczystego z 1994 roku.

Decyzją z dnia 31.12.2012 roku nr GG.I. (...) Starosta (...) ponownie orzekł o odmowie zwrotu nieruchomości oznaczonej jako pgr (...) i (...) na rzecz M. W. i Z. S., bo działkom tym nie przysługiwał status nieruchomości wywłaszczonych określonych w ugn.

Decyzją z dnia 9.10.2013 roku nr WS-VI. (...) .3.32.2013.AE Wojewoda (...) uchylił decyzję Starosty (...) nr GG.I. (...). Uznał że nieruchomości te miały status wywłaszczonych.

Decyzją z dnia 5.03.2014 nr G.G.I. (...) Starosta (...) odmówił zwrotu nieruchomości oznaczonej jako parcele gruntowe l. kat. (...) i l. kat (...) gm. kat. Z., odpowiadające części działki ewid. (...) Z. na rzecz wnioskodawczyń w oparciu o ar 229 ugn.

Decyzją z dnia 7.11.2014 roku Wojewoda (...) utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję z dnia 5.03.2014 r. Nr GG.I. (...) /2004 r.

(dowód: kserokopia akt postępowania administracyjnego (...). (...) .53.2011 k. 126-233, pismo z dnia 14.04.2004 roku k. 234, pismo z dnia 05.06.2008r. k. 235, pismo z dnia 18.12.2008 Wojewody (...) k. 236-238, potwierdzenie doręczenia odpisu wyroku k. 239, wyroku WSA w Krakowie z dnia 16.04.2009r. wraz z uzasadnieniem k. 240-242, decyzja Starostwa Powiatowego w Z. z dnia 13.08.2012r. k. 243-246, decyzja Wojewody (...) z dnia 07.12.2009r. k. 247-248, decyzji Starosty (...) z dnia 20.09.2010r. k. 249-252, decyzja Wojewody (...) z dnia 21.02.2011r. k. 253-257, decyzja Starosty (...) z dnia 01.06.2011r. k. 258-261, decyzja Wojewody (...) z dnia 24.11.2011r. k. 262-265, wyrok WSA w Krakowie z dnia 26.03.2012r. wraz z uzasadnieniem k. 266-282, decyzja Starosty (...) z dnia 31.12.2012r. k. 283-285, decyzja Wojewody (...) z dnia 09.10.2013r. k. 286-288, decyzja Starosty (...) z dnia 05.03.2014r. k. 289-291, decyzja Wojewody (...) z dnia 07.11.2014r. k. 292-294, zarządzenie BM (...) .01.2011r. k. 295-296)

W toku różnych postępowań administracyjnych pozwana gmina nie informowała powódki o prawie żądania zwrotu wywłaszczonych nieruchomości.

(dowód: kserokopia akt postępowania administracyjnego WG-I- (...)-11/94 k. 59-125, kserokopia akt postępowania administracyjnego (...). (...).53.2011 k. 126-233)

Powódka M. W. domagała się też wznowienia postępowania zakończonego ostateczną decyzją Burmistrza Miasta Z. z dnia 13.04.2012 roku znak (...) –I. (...).53.2011 powołując się na wyrok TK z dnia 10.03.2015 roku (K 29/10). Decyzją z dnia 4 sierpnia 2015 r. (znak: (...). (...).2.2015) Burmistrz Miasta Z. odmówił uchylenia decyzji ostatecznej z dnia 13.04.2012 r. znak: (...). (...).53.2011 o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntu stanowiącego działkę ewidencyjną nr (...) obr. (...)położonej w Z. przy ulicy (...) w prawo własności nieruchomości. W uzasadnieniu wskazano, że M. W. nie jest właścicielem ani użytkownikiem wieczystym nieruchomości, której sprawa dotyczy. Nie przysługują jej również ograniczone prawa rzeczowe w stosunku do tej nieruchomości. Zdaniem organu I instancji sam fakt domagania się zwrotu wywłaszczonej nieruchomości nie świadczy o posiadaniu przez M. W. interesu prawnego do występowania w niniejszej sprawie. Świadczyłaby o tym dopiero ostateczna decyzja o zwrocie tejże nieruchomości. Dodano, że roszczenie, o zwrot wywłaszczonej nieruchomości, nie przysługuje, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami nieruchomość została sprzedana albo ustanowiono na niej prawo użytkowania wieczystego na rzecz osoby trzeciej i prawo to zostało ujawnione w księdze wieczystej.

Pismem z 4 września 2015 r. M. W. wniosła odwołanie od przedmiotowej decyzji. SKO w N. S. decyzją z dnia 31.12.2015 roku utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję, uznając, że została ona wydana z zachowaniem przepisów postępowania oraz przepisów prawa materialnego.

(dowód: decyzja SKO w N. z dnia 31.12.2015r. k. 365-367)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony. Wprawdzie znaczna część tych dokumentów stanowiła kserokopie poświadczane przez adw. M. P. za zgodność z oryginałem. Treść tych dokumentów nie budziła jednak wątpliwości Sądu. Powódka kwestionowała datę wskazaną na dokumencie z dnia 5.03.1971 roku z k. 326, w ocenie Sądu z kserokopii tego dokumentu wynika jednak data 1956 r. Okoliczność dysponowania od 1956 roku spornymi działkami na cele prowadzenia składu opału przez Przedsiębiorstwo Handlu (...) wiarygodnie przedstawili przesłuchani w sprawie świadkowie.

Dokonując ustaleń Sąd oparł się także na osobowych źródłach tj. zeznaniach świadków: E. D. (2), J. F., J. K., J. M., J. P., które uznał za wiarygodne i wzajemnie uzupełniające. Świadczyli, że na spornych działkach był od szeregu lat w sposób ciągły prowadzony skład opału, który zmodyfikowano o skład budowlany dopiero w ostatnich latach po sprzedaży na rzecz spółki (...). Świadczyli, że sami dokonywali zakupu węgla w tym składzie od lat sześćdziesiątych jako osoby pełnoletnie. Wcześniejszy okres funkcjonowania składu pamiętali jako dzieci. Świadczyli na przedłożonych przez pozwaną zdjęciach lotniczych właściwie identyfikowali położenie składu opału. Ich zeznania w tym zakresie były jednoznaczne. Nie można zgodzić się z sugestiami powódki z k. 358, iż świadkowie opisując teren składu mogli obserwować tylko jego przednią część z wagą w wozową, a nie teren spornych działek i urządzania na nim składu opału. Są to tylko przypuszczenia pełnomocnika powódki, które stara się włożyć w usta świadków. Tymczasem świadkowie dokładnie podawali jak wyglądał teren całego składu, który obserwowali jako dzieci. Podkreślali m.in. fakt wyboru wozaków do przewożenia opału i pilnowania ich od momentu załadunku, aby nie dochodziło do kradzieży węgla, musieli zatem wbrew twierdzeniom powódki znać cały opisywany teren składu opału za czasów prowadzenia go przez Przedsiębiorstwo Handlu (...). Potwierdzają to opisy m.in. transportów węglowych taborem kolejowym, rozładunku takich transportów, które odbywały się na długości bocznic kolejowej w tym na części spornych działek.

Sąd oddalił wniosek dowodowy powódki o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. szacowania nieruchomości na okoliczność wyliczenia aktualnej wartości rynkowej części dz. (...) odpowiadającej dawnym p.gr(...) i (...) o

łącznej pow. 605 mkw oraz dla wyliczenia czynszu dzierżawnego uznając jego przeprowadzenie jako zbędne w świetle poniższych rozważań prawnych.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie podlega uwzględnieniu.

Powódka oparła swoje żądanie zapłaty, twierdząc, że zwrot nieruchomości p.l.lat(...)i (...) wchodzących obecnie w skład części dz. ewid.(...) obr w Z. stał się niemożliwy na skutek zaniechania przez pozwaną Gminę zawiadomienia jej jako następcy prawnego po M. C. (1) o zamiarze ustanowienia użytkownika wieczystego na rzecz podmiotu trzeciego w dniu 8.02.1994 roku i przeznaczenia gruntu na inny cel, co skutkowało niemożnością złożenia wniosku w odpowiednim czasie o zwrot spornych nieruchomości. Powódka podawała również, że cel wywłaszczenia odpadł wcześniej po przejściu przez podmiot trzeci jakim była (...) spornych nieruchomości po rozwiązaniu (...) Przedsiębiorstwa Handlu (...). Te dwa sformułowane przez powódkę zarzuty mające uzasadniać odpowiedzialność odszkodowawczą należy potraktować oddzielnie bowiem w niniejszej sprawie pozwaną jest jedynie Gmina Z., która własność spornych nieruchomości nabyła w drodze komunalizacji dopiero w 1993 roku. Zarzuty powódki dotyczące bezprawnych działań tj. odpadnięcia celu wywłaszczenia przed tą datą związane z likwidacją (...) Przedsiębiorstwa Handlu (...) w 1976 roku jak i faktycznego przejścia i wykorzystywania spornych nieruchomości na cel wywłaszczenia dopiero od 1965 roku kierowane wobec pozwanej gminy są bezpodstawne. Pozwana Gmina nie poniżsi bowiem odpowiedzialności za działania bądź zaniechania Skarbu Państwa, który w tych datach był właścicielem tych terenów, a który w tej sprawie nie jest pozwany. Sąd w tej sprawie ograniczył się zatem jedynie do zarzutów mogących odnieść skutek wobec pozwanej Gminy i jej działań bądź zaniechań.

Podstawę prawną deliktowej odpowiedzialności gminy stanowią przepisy art. 416 w związku z art. 415 k.c. Art. 5 ustawy nowelizującej z dnia 17.06.2004 roku, który wprowadził do kc zmienioną treść art. 417 kc stanowi, że do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej stosuje się art. 417,419, 420,420¹,420¹ i 421 oraz art. 153, 160 i 161 § 5 kpa w brzmieniu obowiązującym do dnia 1.09.2004 roku. Przepis ten w zakresie zdarzeń prawnych wyraża regułę odpowiadającą podstawowej zasadzie prawa intertemporalnego, zgodnie z którą dla oceny określonego zdarzenia miarodajny jest stan prawny obowiązujący w chwili jego zaistnienia. Powódka bezprawność działania pozwanej Gminy upatrywała w zaniechaniu przez nią zawiadomienia jej jako następcy prawnemu po M. C. (1) o zamiarze ustanowienia użytkownika wieczystego na rzecz podmiotu trzeciego w 1994 roku i przeznaczenia gruntu na inny cel, co skutkowało niemożnością złożenia wniosku w odpowiednim czasie o zwrot spornych nieruchomości.

Art. 417 kc według treści obowiązującej w dacie zawarcia umowy użytkownika wieczystego - 8.02.1994 rok stanowił, że Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez funkcjonariusza państwowego przy wykonywaniu powierzonych mu czynności - § 1. Funkcjonariuszami państwowymi w rozumieniu niniejszego tytułu są pracownicy organów władzy, administracji lub gospodarki państwowej. Za funkcjonariuszy państwowych uważa się również osoby działające na zlecenie tych organów, osoby powołane z wyboru, sędziów i prokuratorów oraz żołnierzy sił zbrojnych - § 2. Tymczasem powódka dochodzi zapłaty od pozwanej Gminy, a nie Skarbu Państwa. Gminie według art. 2 ust 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r.o samorządzie gminnym, która weszła w życie z dniem 27.05.1990 roku przyznawano osobowość państwa. W 1994 roku w kodeksie cywilnym nie było art. art. 420(1) k.c. a art. 416 stanowił, że osoba prawna jest obowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej z winy jej organu. Norma art. 416 k.c. stanowi odpowiednik regulacji odpowiedzialności za czyn własny zawartej w art. 415 k.c. i odwołuje się do działania osoby fizycznej występującej jako organ osoby prawnej. Dla przyjęcia odpowiedzialności osoby prawnej za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym na podstawie art. 416 k.c. muszą być spełnione następujące przesłanki, to jest: szkoda, wina, którą można przypisać sprawcy zdarzenia i wreszcie związek przyczynowy pomiędzy szkodą a bezprawnym zachowaniem się sprawcy. Pod pojęciem winy należy rozumieć zachowanie się cechujące się bezprawnością, z której to bezprawności sprawca zdarzenia zdaje sobie sprawę. Cywilistyczne rozumienie winy opiera się zatem na dwóch elementach: obiektywnej bezprawności i subiektywnej świadomości zawinienia. Bezprawność polega na niezgodności zachowania z normą prawa, zakazującą albo nakazującą określone zachowania. W przypadku

zachowań polegających na zaniechaniu obowiązków ciąży na określonym podmiocie musi w sposób wyraźny wynikać z przepisu prawa. Świadomość zawinienia oznacza, że sprawca zdaje sobie sprawę z faktu, iż jego zachowanie jest bezprawne. Sprowadza się ona do postawienia sprawcy zarzutu, że w konkretnych okolicznościach umyślnie bądź na skutek lekkomyślności ewentualnie niedbalstwa nie dołożył należytej staranności, jakiej można wymagać od niego w danej sytuacji. W przypadku bezprawnego zaniechania, to jest niewykonania ciężącego na sprawcy obowiązku należytej staranności ustalać należy w oparciu o zasadę wyrażoną w art. 355 k.c. Powołany przepis stanowi, iż dłużnik obowiązany jest do staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju, to jest takiej jakiej można wymagać od przeciętnego uczestnika obrotu prawnego w konkretnej sytuacji. Podsumowując, trzeba stwierdzić, iż aby mówić, że dane zachowanie jest zawinione należy badać nie tylko, czy jest ono obiektywnie bezprawne, lecz również czy sprawca dochował należytej staranności od niego wymaganej, a jeżeli tego nie uczynił, to z jakich przyczyn.

Nie wykluczone w świetle ugruntowanego poglądu orzecznictwa jest dochodzenie przez poprzedniego właściciela lub jego następcę prawnego od Skarbu Państwa lub gminy na zasadach ogólnych, tj. przed sądem powszechnym (art. 2 § 1 k.p.c.), naprawienia szkody wynikłej wskutek zbycia wywłaszczonej nieruchomości lub oddania jej w użytkowanie wieczyste z naruszeniem obowiązków wynikających z art. 47 ust. 4 i art. 69 ust. 1 u.g.g. Na potrzeby sprawy odszkodowawczej istnienie przesłanek warunkujących wspomniane obowiązki sąd powszechny musi ustalić samodzielnie- tak SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 29.05.2014 roku V CSK 384/13.

Na gruncie ustalonego stanu faktycznego, podnoszonych przez powódkę zarzutów oraz ustalenia winy przedstawicieli pozwanej gminy należy też odwołać się do prawa obowiązującego w chwili zawarcia kwestionowanej przez powódkę umowy oddania spornych działek w użytkownię wieczyste (...) w 8.02.1994 roku tj art. 47 ust. 4 i art. 23 ust. 4 w związku z art. 69 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (jedn. tekst: Dz.U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127 ze zm. - dalej: "u.g.g.") oraz rozstrzygnąć czy strona pozwana naruszyła te przepisy, gdyż tylko wtedy można przyjąć bezprawność działania, ściślej zaniechania po jej stronie.

Według art. art. 47 ust 4 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U.1991.30.127 j.t.), nieruchomość wywłaszczona nie może być użyta na inne cele niż cele określone w decyzji o wywłaszczeniu, chyba że nie mogła być zwrócona w trybie określonym w art. 69 z braku zgody poprzedniego właściciela albo jego następcy prawnego. A według art. 69. ust 1 tej samej ustawy, nieruchomość wywłaszczona lub jej część podlega zwrotowi na rzecz poprzedniego właściciela lub jego następcy prawnego na jego wniosek, jeżeli stała się zbędna na cel określony w decyzji o wywłaszczeniu. Zgodnie z art. 23. ust 4 cyt ustawy byli właściciele nieruchomości przejętych na rzecz Skarbu Państwa lub ich spadkobiercy mają pierwszeństwo w ich nabyciu, jeżeli zaoferują cenę równą wartości tej nieruchomości ustalonej w sposób określony w art. 38. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio, chyba że adres byłego właściciela nieruchomości nie jest znany. Zgodnie z art. 229 ugn, roszczenie o zwrot wywłaszczonej nieruchomości, która stała się zbędna na cel uzasadniający wywłaszczenie, nie przysługuje, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy o gospodarce nieruchomościami wywłaszczona nieruchomość została sprzedana albo ustanowiono na niej prawo użytkowania wieczystego na rzecz osoby trzeciej i prawo to zostało ujawnione w księdze wieczyste.

W świetle orzecznictwa SN jeśli wywłaszczona nieruchomość została sprzedana z pominięciem prawa pierwszeństwa byłego właściciela przed dniem wejścia w życie ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (tekst jedn.: Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127 ze zm.), to umowa jej sprzedaży jest ważna i nie można domagać się jej zwrotu. Były właściciel może natomiast żądać odszkodowania za szkody, które zostały mu wyrządzone na skutek naruszenia jego praw - por wyr. SN z dnia 21.06.2007 r. IV CSK 81/07. Stanowisko to tut. Sąd w całości aprobeuje, potwierdził je też SN w uchwale z dnia 15.09.2015 roku . Podkreślić należy, że przepisy ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości nie przewidywały, określonego wprost, obowiązku funkcjonariusza publicznego zawiadomienia wywłaszczonego właściciela lub jego następcy, że nieruchomość stała się zbędna na cel wywłaszczenia, lub że w związku ze zbędnością na ten cel zamierzone jest jej użycie na cel inny, oraz informowania o możliwości jej zwrotu. Istnienie obowiązku takiego działania funkcjonariusza z urzędu przesądzał jednak art. 47 ust. 4 u.g.g. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2001 r., III CKN 20/99, nie publ., z dnia 10 sierpnia 2005 r., I CK 130/05, nie publ., z dnia 21 lipca 2008 r., III CSK 19/08, oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 lutego 1999 r., OPS 15/98, ONSA 1999,

Nr 3, poz. 75), dopiero bowiem wiedza poprzedniego właściciela uzyskana na skutek zawiadomienia uzasadniała przypisanie właścicielowi inicjatywy realizacji roszczenia, wyrażającej się złożeniem wniosku o zwrot nieruchomości. Co prawda poprzedni właściciel mógł wiedzieć w tym przedmiocie powziąć również w inny sposób, jednakże stan taki nie uchylał obowiązków funkcjonariusza wynikających z tego przepisu.

W przedmiotowej sprawie zasadnicze znaczenie miało zatem wykazanie przez domagającego się zasądzenia odszkodowania z tego tytułu (art. 6 k.c.), że nieruchomość nie została wykorzystana na cele deklarowane przy jej wywłaszczeniu, a tym samym, że istniały przesłanki do wydania orzeczenia o jej zwrocie. W ocenie Sądu powódka temu wymaganiu nie sprostała. Postępowanie dowodowe nie wykazało aby strona pozwana dopuściła się bezprawności polegającej na zaniechaniu zawiadomienia powódki jako następcy prawnemu po M. C. (1) o zamiarze ustanowienia użytkownika wieczystego na rzecz podmiotu trzeciego w 1994 roku i przeznaczenia gruntu na inny cel, co skutkowało niemożnością złożenia przez powódkę wniosku w odpowiednim czasie o zwrot spornych nieruchomości, gdyż takiego obowiązku nie miała, gdyż nigdy nie odpadł cel wywłaszczenia.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie potwierdziło twierdzeń powódki o tym, że pgr l.kat (...) i (...) wchodzące w część dz. ewid (...) w Z. w momencie ustanawiania użytkownika wieczystego na rzecz (...) w 1994 roku jak też wcześniej z momentem przejścia w użytkownię tych nieruchomości przez ten podmiot doszło do tego, że nieruchomości te stały się zbędne na cel wywłaszczenia. Nie ma racji powódka, która utożsamia skutek stania się zbędnymi dla celów wywłaszczania wskazanych w pozwie nieruchomości zgodnie z art. 69 ust 1 ug tylko z uwagi na objęcie ich w posiadanie przez (...) Chłopską, skoro decyzja wywłaszczeniowa nie określała celu wywłaszczenia a podmiot na rzecz którego wywłaszczania dokonywano tj. Przedsiębiorstwo Handlu (...), w 1976 roku przestało istnieć. W ocenie Sądu przez użycie nieruchomości w rozumieniu art. 47 ust. 4 ustawy o g.g należy rozumieć gospodarcze przeznaczenie nieruchomości i jej fizyczne wykorzystanie w związku z charakterem działania podmiotu określonego w decyzji wywłaszczeniowej, skoro nie wskazano precyzyjnie celu wywłaszczenia.

Przepis 69 ust. 1 ugg nie precyzował, kiedy nieruchomość była zbędna na cel określony w decyzji o wywłaszczeniu. Nastąpiło to dopiero w art. 137 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, obowiązującej od 1 stycznia 1998 r. Według tego przepisu decydują alternatywnie dwie okoliczności. Po pierwsze, jeżeli pomimo upływu 7 lat od dnia, w którym decyzja o wywłaszczeniu stała się ostateczna, nie rozpoczęto prac związanych z realizacją tego celu. Po drugie, jeżeli pomimo upływu 10 lat od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, cel ten nie został zrealizowany. Nie ma oczywiście podstaw prawnych, aby obecnie dokonywać wykładni art. 69 ustawy z 1985 r. przy zastosowaniu treści art. 137 ust. 1 u.g.n., czy to w drodze analogii, czy to odpowiedniego stosowania. Przepis art. 69 ust. 1 ustawy w 1985 r. był przedmiotem licznych orzeczeń Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, w których na tle konkretnych stanów faktycznych wskazywano bardziej ogólne bądź szczegółowe kryteria przydatne dla oceny zbędności nieruchomości na cel wywłaszczenia określony w decyzji o wywłaszczeniu. W orzecznictwie wskazywano przy tym, że cel ten winien być w toku postępowania ustalony konkretnie, przy pomocy wszelkich dostępnych środków dowodowych, w tym w szczególności dowodów z dokumentów w postępowaniu wywłaszczeniowym, dowodu z zeznań świadków. Generalnie biorąc zbędność na cele określone w decyzji o wywłaszczeniu oceniano przez pryzmat sposobu korzystania z wywłaszczonej nieruchomości. W związku z oceną zbędności pojawiło się także pytanie o możliwe odstępstwa od inwestycji, której realizację uzasadniało wywłaszczenie danej nieruchomości lub jej części. Problem ten miał duże znaczenie w kontekście możliwości zwrotu części wywłaszczonej nieruchomości, jeżeli ta część stała się zbędna na cele określone w decyzji o wywłaszczeniu. W ówczesnej judykaturze wyraźnie opowiedziano się za dopuszczalnością odstępstwa pod warunkiem, że nie są to zmiany jakościowe. Najbardziej znanym przykładem może być uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 27 stycznia 1988 r. (...) 11/87 (OSNCP 1988 nr 11, poz. 149), w której stwierdzono, że przez zmianę celu należy rozumieć jakościową zmianę lokalizacji inwestycji wymienionej w decyzji wywłaszczeniowej i konkretyzującą cel wywłaszczenia, a nie tylko modyfikację lokalizacji inwestycji mieszczącą się w celu uzasadniającym wywłaszczenie lub w celu bardzo zbliżonym, czyli modyfikacji nie zmieniającej charakteru celu wywłaszczenia (wyrok NSA z dnia 3 listopada 1987 r., (...) SA 372/87, (...) 1987, nr 2, poz. 76). Ten kierunek orzecznictwa zachował aktualność, szczególnie wówczas, gdy chodzi o zwrot części wywłaszczonej nieruchomości. Gdyby bowiem o zbędności orzekać wyłącznie przez pryzmat zakresu

inwestycji określonego w decyzji o wywłaszczeniu czy w decyzji lokalizacji inwestycji, wówczas jakakolwiek nowa inwestycja o nieco odmiennym charakterze na nieruchomości wywłaszczonej byłaby wykluczona. To ograniczałoby często prawidłowe zagospodarowanie terenu. Zbędność należy więc ocenić przez pryzmat charakteru inwestycji, z powodu której doszło do wywłaszczenia i charakteru inwestycji, która ma być zrealizowana lub została zrealizowana zamiast zamierzonej lub też obok niej.

Odnosząc te uwagi do okoliczności sprawy stwierdzić należy że decyzja o wywłaszczeniu nieruchomości z dnia 12.04.1955 r. objęła kilkadziesiąt działek, w tym sporne działki poprzedniczki prawnej powódki, przy czym cel wywłaszczenia nie został w niej określony. Decyzja określała jedynie, że nieruchomości są wywłaszczane na rzecz Państwa na cele (...) Przedsiębiorstwa Handlu (...) w K.. Z dokumentów zalegających w aktach tej sprawy bezopornie wynika, że na wywłaszczonych nieruchomościach powstał skład opału i materiałów budowlanych zgodny z celem działania Przedsiębiorstwa Handlu (...) w K.. Sprzedaż materiałów budowlanych prowadzona przez ten podmiot była marginalna i uboczna, a główny cel handlowy dotyczył sprzedaży opału. Wpisywała się raczej w główną działalność Przedsiębiorstwa Państwowego. Postępowanie dowodowe nie potwierdziło też dokładnie, w którym miejscu na terenie składu węgla zlokalizowany był skład materiałów budowlanych, toteż trudno rozciągać skutki prowadzenia tej marginalnej działalności na cel wywłaszczania tj. prowadzenie składu opału. Celu przeznaczenia tych nieruchomości po objęciu w posiadanie czy później w użytkowanie (...) nie zmieniała. W 1994 roku, gdy doszło do ustanowienia na rzecz tego podmiotu prawa użytkowania wieczystego również na spornych działkach istniał i funkcjonował skład opału. Cel wywłaszczenia wbrew twierdzeniom powódki został zrealizowany i był realizowany przez następcę Przedsiębiorstwa Handlu (...) w K. (...) na wywłaszczonych nieruchomościach. Jeśli więc zbędność nieruchomości na cel wywłaszczenia ocenić przez pryzmat charakteru inwestycji zrealizowanej na cele Przedsiębiorstwa Handlu (...) , to nie sposób uznać tej zbędności wówczas, gdy na spornej działce zbudowano infrastrukturę, służącą do handlu opalem, składowania go.

W ocenie Sądu zebrany materiał dowodowy wbrew twierdzeniom powódki potwierdził, że na spornych działkach był wykonywany cel wywłaszczenia, który poprzez wskazanie w decyzji wywłaszczeniowej jedynie podmiotu, na rzecz którego dokonywano wywłaszczenia należy rozumieć jako charakter prowadzonej przez ten podmiot działalności - skład opałem i marginalną sprzedaż materiałów budowlanych. Postępowanie dowodowe w tym zeznania świadków, zdjęcia, mapy, plany zagospodarowania potwierdziły, że w okresie używania tej nieruchomości przed 1994 roku w/w działki stanowiły część wykorzystywanego nieprzerwanie dla mieszkańców Z. składu opału węgla. Jeśli nieruchomość po wywłaszczeniu została wykorzystana na cel określony w decyzji wywłaszczeniowej, to wygasła przysługująca byłemu właścicielowi ekspektatywa prawa żądania jej zwrotu.

Skoro w świetle powyższych wywodów nie ma podstaw do przyjęcia, że cel wywłaszczenia nie został zrealizowany na spornych nieruchomościach, nie można zatem przyjąć, że istniały przesłanki do zwrotu nieruchomości a nadto, że przed zawarciem umowy użytkowania wieczystego w dniu 8.02.1994 roku organ administracji był zobowiązany do zawiadomienia o możliwości zgłoszenia wniosku o zwrot tej nieruchomości. W konsekwencji nie ma podstaw do przyjęcia, że gdyby nie zawarto tej umowy, to nieruchomość podlegałaby zwrotowi z powodu niezrealizowania na niej celu wywłaszczenia. Nie można więc przyjąć, że pomiędzy działaniem pozwanej przy zawieraniu tej umowy a szkodą rozumianą, jako uniemożliwienie uzyskania zwrotu nieruchomości zachodził adekwatny związek przyczynowy.

W konsekwencji roszczenie powódki należało uznać za niezasadne w całości.

Powódka była zwolniona od kosztów sądowych w całości. Zwolnienie to nie dotyczy jednak obowiązku zwrotu przeciwnikowi procesowemu kosztów zastępstwa prawnego w razie przegrania sprawy. Sąd odstąpił jednak od obciążania powódki kosztami przegranego postępowania sądowego w całości z uwagi na jej sytuację materialną oraz przekonanie o słuszności dochodzonego roszczenia.

SSO Monika Świerad